

Nr 21.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt, m. m.; given Drottningholms slott den 29 december 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att
dels antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändring i förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt,
dels ock bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Förslag till

**förordning angående ändring i förordningen den 25 maj 1941
(nr 251) om varuskatt.**

Härigenom förordnas, att den vid förordningen den 25 maj 1941 om varuskatt fogade förteckningen¹ över varor, för vilka varuskatt skall erläggas, skall erhålla den ändrade lydelse, som framgår av härvid fogad bilaga.

Denna förordning träder i kraft den 1 februari 1950.

¹ Senaste lydelse av förteckningen, se 1948: 66.

Nuvarande lydelse:

Förteckning

över

varor, för vilka varuskatt skall erläggas,

i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga
till nedanstående statistiska nummer

Statistiskt nr	Varuslag	Skattesats, procent av beskattnings- värdet
ur 298—302	<p>Choklad- och konfityrvaror, hänförliga till följande varugrupper:</p> <p>käx med överdrag eller mellanlägg av choklad, socker, fruktgelé eller dylikt; <i>marsipan, mandelmassa eller liknande massa</i>; i utformade figurer, stänger eller stycken framställda sötsaker, innehållande:</p> <p>glass; med socker eller sötningsmedel försatta pulver och tabletter, avsedda för beredning av läskedrycker .....</p> <p><i>A n m. 1. Bestämmelserna i förordningen om varuskatt äro icke tillämpliga å följande varor, nämligen kakao- och glasspulver (med eller utan tillsats av socker eller sötningsmedel), tårtor, bakelser, tebröd och liknande bakverk, ej heller å färdigställda, för hushåll, restauranger eller matserveringar avsedda efterrätter, helt eller delvis bestående av glass. Vad nu sagts gäller även om bakverket eller efterrätten är tillsatt eller belagd med eller däri på annat sätt ingår choklad eller andra varuskattebelagda varor eller socker, under förutsättning dock att varan bibehållit karaktären av tårta, bakelse, tebröd eller liknande bakverk eller efterrätt av glass.</i></p> <p><i>A n m. 2. För sådan marsipan, mandelmassa eller liknande massa, som av tillverkaren användes för framställning av icke skattepliktig vara, skall skatt ej utgå.</i></p>	60
ur 540:2	<p>Kemiska kompresser och tillbehör, avsedda för hårpermanentning .....</p>	40

Föreslagen lydelse:

Förteckning

över

varor, för vilka varuskatt skall erläggas,

i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga
till nedanstående statistiska nummer

Statistiskt nr	Varuslag	Skattesats, procent av beskattnings- värdet
ur 298—302	<p>Choklad- och konfityrvaror, hänförliga till följande varugrupper:</p> <p>-----</p> <p>käx med överdrag eller mellanlägg av choklad, socker, fruktgelé eller dylikt;</p> <p>i utformade figurer, stänger eller stycken framställda sötsaker, innehållande:</p> <p>-----</p> <p>glass;</p> <p>med socker eller sötningsmedel försatta pulver och tabletter, avsedda för beredning av läskedrycker .....</p> <p><i>Anm.</i> Bestämmelserna i förordningen om varuskatt äro icke tillämpliga å följande varor, nämligen kakao- och glasspulver (med eller utan tillsats av socker eller sötningsmedel), s. k. <i>fastlagsmassa</i>, tårter, bakelser, tebröd och liknande bakverk, ej heller å färdigställda, för hushåll, restauranger eller matserveringar avsedda efterrätter, helt eller delvis bestående av glass. Vad nu sagts gäller även om bakverket eller efterrätten är tillsatt eller belagd med eller däri på annat sätt ingår choklad eller andra varuskattebelagda varor eller socker, under förutsättning dock att varan bibehållit karaktären av tårta, bakelse, tebröd eller liknande bakverk eller efterrätt av glass.</p>	60
ur 540:2	<p>Kemiska kompresser och tillbehör, avsedda för hårpermanentning .....</p> <p>-----</p>	40

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den
29 december 1949.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON,
STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om ändrade bestämmelser rörande *varuskatten å marsipan, mandelmassa eller liknande massa* samt anför därvid följande.

I förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt — i dess lydelse enligt förordningen den 27 februari 1948, nr 66 — stadgas att varuskatt skall utgå för varor, upptagna i en vid förordningen fogad särskild förteckning, därest varorna tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller för vidare bearbetning eller ock införas till riket. I nämnda varuförteckning finnes upptagen den till choklad- och konfityrvaror hänförliga varugruppen marsipan, mandelmassa eller liknande massa.

Skatten för dessa varor — som erlägges av tillverkaren respektive importören — utgår med 60 procent av beskattningsvärdet, varmed som regel förstås det pris som den skattskyldige i allmänhet betingar sig för varan vid försäljning till detaljhandlare.

Emellertid har i varuförteckningen — i anm. 2 till varuslaget choklad- och konfityrvaror — upptagits den bestämmelsen, att skatt icke skall utgå för sådan marsipan, mandelmassa eller liknande massa, som av tillverkaren användes för framställning av icke skattepliktig vara.

De här återgivna bestämmelserna i förordningen om varuskatt ha — med undantag för skattesatsen som från och med den 1 mars 1948 höjdes från 40 till 60 procent — kvarstått i sak oförändrade alltsedan förordningens tillkomst.

I en den 5 september 1949 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse har *kontrollstyrelsen* — under erinran att sockerransoneringen i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 31 augusti 1949 (SFS 1949: 472) helt upphävts från och med den 1 september 1949 — hemställt om sådan ändring i förordningen om varuskatt att halvfabrikat av marsipan, mandelmassa eller liknande massa undantoges från beskattning.

Yrkanden om borttagande av varuskatten å nyssnämnda halvfabrikat ha därjämte framställts av *Sveriges marzipanfabrikers förening* i skrivelser den

4 och 12 september 1949, av Sveriges konditor-förening och Sveriges bageri-idkareförening i gemensam skrivelse den 12 september 1949 samt av Svenska konditorföreningen i skrivelse den 3 oktober 1949.

Frågan om upphävande av varuskatten å marsipan, mandelmassa och liknande massa har tidigare varit under diskussion.

Sålunda må erinras om att förevarande fråga ingående behandlats av 1946 års varubeskattningskommitté i det av kommittén den 29 mars 1947 avlämnade betänkandet med förslag till avveckling av den allmänna omsättningsskatten samt till omläggning av varubeskattningen. I nämnda betänkande framhöll kommittén, att där mandelmassa tillverkades i konditori eller bageri för användning vid företagets framställning av bakverk, massan på grund härav vore skattefri, under det att varan vore belagd med varuskatt därest företaget inköpte massan från annan tillverkare.

Kommittén anförde vidare i sitt nyssnämnda betänkande.

Den ojämnhet i beskattningen, som uppstått genom den ifrågavarande beskattningsbestämmelsen, har föranlett framställningar från såväl mandelmassefabrikanter som olika organisationer inom konditori- och bageribranschen om ändrade bestämmelser för beskattningen å förevarande område. Därvid har från mandelmassefabrikanternas sida framhållits, att författningen beredde företag inom konditori- och bageribranschen med maskinell utrustning möjlighet att genom egen tillverkning skaffa sig skattefri mandelmassa och liknande massa, medan de konditorer och bagare — vanligen i svagare ekonomisk ställning — som saknade dylik utrustning, nödgades från tillverkare av mandelmassa inköpa beskattad mandelmassa och därigenom placerades i sämre konkurrensförhållande. Även av tillverkare inom konditori- och bageribranschen har påpekats, att varuskatten å mandelmassa drabbade tillverkarna mycket olika. Den ganska betydande del av konditorerna och bagarna, som redan före kriget köpte hela sitt mandelmassebehov från fabrikanterna, hade sina sockertilldelningar och tidigare även mandeltilldelningarna så beräknade, att de vore nödsakade att fortsätta med inköp av färdigblandad massa, som är varubeskattad. De sålunda påvisade ojämnheterna synas enligt kommitténs uppfattning i viss omfattning böra rättas till genom ändrade tilldelningsbestämmelser.

Det lär icke kunna bestridas, att visst fog finnes för de anmärkningar, som riktats mot den beträffande mandelmassa gällande beskattningsbestämmelsen. Såsom kontrollstyrelsen påpekat i utlåtanden över berörda framställningar har regleringen av handeln med socker och tidigare även mandelransoneringen emellertid i stor utsträckning lagt hinder i vägen för företag inom konditori- och bageribranschen att genom egen tillverkning skaffa sig skattefri massa. På grund härav ha nämnda företag endast undantagsvis varit i stånd att utnyttja den förmån, som de gällande bestämmelserna erbjudit dem. Enligt vad kontrollstyrelsen uppgivit ha ej heller på senare tid försports några klagomål från fabrikanterna av mandelmassa över att de skulle ha lidit avbräck i sina leveranser till konditori- och bageriföretagen på grund av den anmärkta undantagsbestämmelsen.

Efter sockelransoneringens upphörande komma mandelmassefabrikanterna, därest de nuvarande bestämmelserna skulle bibehållas, att få sina konkurrensmöjligheter avsevärt försämrade. De huvudsakliga köparna av deras produkter, d. v. s. företagen inom konditori- och bageribranschen,

kunna nämligen antagas komma att i stor utsträckning använda sig av möjligheten att genom egen tillverkning skaffa sig skattefri massa. Med anledning härav har kommittén övervägt olika möjligheter att undanröja förevarande ojämnheter i beskattningen. En framkomlig ehuru mindre lämplig väg vore att genomföra beskattningen jämväl av mandelmassa, som av tillverkare användes vid beredning av skattefria varor. Härigenom skulle alla bagerier, konditorier, restauranger och matserveringar, vilka själva tillverka ifrågakarande massor och använda dem för framställning av skattefria varor, bliva skattepliktiga enligt varuskatteförordningen. En alternativ lösning för undanröjande av förefintliga ojämnheter, som varit föremål för kommitténs överväganden, skulle vara att helt undantaga marsipan, mandelmassa och liknande massor från varubeskattning.

Sedan kommittén närmare granskat nyssnämnda två alternativ till undanröjande av olägenheterna med avseende å beskattningen av marsipan, mandelmassa och liknande massor, vilka båda alternativ av olika skäl avvisats, har kommittén vidare anfört.

En framkomlig väg vore att genomföra en sådan ändring av varuskatteförordningen, att mandelmassa och liknande massor undantagas från beskattning, när de försäljas såsom halvfabrikat. En sålunda utformad beskattningsregel skulle innebära, att skatteplikt inträder dels i det fall, att mandelmassefabrikanten försäljer massa såsom konfityr i utformade figurer eller stycken dels ock i det fall, att konditorn bearbetar av honom inköpt eller genom egen tillverkning framställd skattefri massa och försäljer den i sådant skick som nyss sagts, under det att mandelmassa i andra fall får försäljas utan uttagande av varuskatt. En omläggning av beskattningen i antydd riktning torde komma att erbjuda vissa svårigheter beträffande gränsdragningen mellan skattefria och skattebelagda varor. Beträffande mandelmassefabrikanternas försäljning torde gränsdragningen underlättas därigenom, att mandelmassa i form av halvfabrikat i allmänhet levereras i lådor om 10 å 20 kilogram. Vad åter angår konditorernas försäljning är i detta avseende att taga i beaktande den försäljning av mandelmassa, som i synnerhet förekommer under fastlagen. Berörda försäljning plägar ske antingen i lös vikt eller också i form av i förväg färdigställda rullar eller uppskurna bitar, ofta inlindade i papper. Vid en tillämpning av den föreslagna beskattningsregeln skulle i senare fallet anses föreligga en produkt av skattepliktig tillverkning under det att den i lös vikt försålda massan skulle bliva skattefri. En sådan gränsdragning ter sig särskilt med hänsyn till att vissa mellanformer torde förekomma synnerligen irrationell. Enär konditorernas försäljning av ren mandelmassa i huvudsak är begränsad till fastlagstiden, torde berörda svårigheter emellertid kunna undgås genom att helt undantaga s. k. fastlagsmassa från beskattning. Det torde böra ankomma på kontrollstyrelsen att lämna närmare föreskrifter rörande de krav i fråga om exempelvis tid, försäljnings sätt och förpackning, som skola uppställas för att fastlagsmassa skall anses föreligga.

Då genom ett anordnande av beskattningen på nu angivet sätt den övervägande delen av den mandelmassa, som tillverkas och försäljes av marsipanfabrikerna, skulle bli fri från varuskatt, kommer en sådan begränsning av skatteplikten för mandelmassa att medföra en icke obetydlig minskning i statsverkets inkomster av varuskatt. Skatten å den av mandelmassefabrikanterna tillverkade och försålda massan kan beräknas uppgå till 2,5 å 2,7 milj. kr. för år. Emellertid är att märka, att enligt 6 § varuskatteförordningen avdrag vid redovisning av varuskatt får ske för varor, som använts för

skattepliktig tillverkning och som visas ha tidigare blivit påförda varuskatt. De konditorer, som redovisa varuskatt å tillverkning av konfityrvaror, ha sålunda för närvarande i likhet med övriga tillverkare av varor av liknande art rätt att i sina deklarationer för varuskatt göra avdrag för den skatt de erlagt till fabrikanterna vid inköp av mandelmassa och liknande massor. Därest dessa massor undantagas från beskattning, bortfaller denna avdragsrätt, och statsverkets inkomster från nämnda kategorier av tillverkare komma följaktligen att undergå en motsvarande ökning. Då emellertid den alldeles övervägande delen av mandelmassan torde användas för framställning av icke varuskattebelagda varor, torde minskningen i statsverkets inkomster av varuskatten komma att röra sig om ett belopp av 2 å 2,5 milj. kr. för år. Det bör dock uppmärksammas, att även med bibehållande av nuvarande beskattningsbestämmelser för mandelmassa en viss inkomstminskning av förut anförda skäl i allt fall framdeles kan förväntas inträda särskilt vid marknadsregleringarnas upphörande, varför inkomstsynpunkten icke torde böra tillmätas avgörande betydelse.

I enlighet med vad sålunda anförts skulle en omläggning av beskattningen av mandelmassa motiveras av de ojämnheter i konkurrenshänseende, som äro förenade med möjligheterna för konditorerna att tillverka skattefri mandelmassa, medan mandelmassefabrikernas tillverkning är beskattad. Det har emellertid förut framhållits, att dessa olägenheter icke äro av nämnvärd betydelse så länge sockerransoneringen fortfar. Gällande bestämmelser torde sålunda icke än så länge komma att medföra någon avsevärd försämring i mandelmassefabrikanternas konkurrensmöjligheter. Med hänsyn härtill och med tanke på den avsevärda minskning i skatteinkomsterna av varuskatten, som den föreslagna begränsningen av skatteplikten skulle medföra, anser sig kommittén böra förorda ett bibehållande av den nuvarande beskattningen av de ifrågavarande massorna så länge sockertilldelningen är så begränsad, att det icke kan vara förenligt med den enskilda konditorns intressen att utnyttja tilldelat socker för tillverkning av mandelmassa. Lämpligen torde det böra uppdragas åt Kungl. Maj:t att bestämma tidpunkten för ikräftträdandet av den i förevarande hänseende föreslagna ändrade lydelsen av den till varuskatteförordningen fogade varuförteckningen.

I yttrande över varubeskattningskommitténs betänkande anförde *kontrollstyrelsen*, att styrelsen — i likhet med kommittén — funne, att beskattning av mandelmassa och andra liknande massor borde äga rum i gällande omfattning, så länge sockret vore föremål för statlig marknadsreglering, och att ändring av sagda beskattning borde ske vid den senare tidpunkt, som Kungl. Maj:t av sådan anledning skulle äga bestämma.

I remissyttranden av vissa *branschorganisationer* hemställdes däremot, att varuskatten på mandelmassa m. m. skulle omedelbart upphävas.

Varubeskattningskommitténs betänkande upptogs sedermera till behandling i en till 1948 års riksdag avlåten *proposition (nr 10) med förslag till förordning angående ändring i förordningen om varuskatt, m. m.* I denna proposition anförde dåvarande chefen för finansdepartementet, att han i fråga om beskattningen av marsipan, mandelmassa och liknande massa — med hänsyn till karaktären av dessa varuslag och den minskning av skatteintäkterna, som skulle föranledas av den ifrågasatta omläggningen av beskattningen — anslöte sig till kommitténs förslag i den mån detta ginge ut

på att beskattningen av berörda varuslag skulle tills vidare bibehållas i sin dittillsvarande utformning. Sedan sockerransoneringen mera påtagligt lättats eller helt upphävt, borde föreliggande skattespörsmål i vanlig ordning upptagas till förnyat övervägande.

Uttalandena i nyssnämnda proposition lämnades i nu återgivna delar utan erinran av 1948 års riksdag (bevillningsutskottets betänkande nr 9; riksdagens skrivelse nr 50).

Kontrollstyrelsen har i sin skrivelse den 5 september 1949 anfört, att frågan om ändring i beskattningen av marsipan, mandelmassa och liknande massa icke längre kunde undanskjutas. Enligt kontrollstyrelsens mening borde det av varubeskattningskommittén framlagda förslaget nu genomföras. Detta syntes enligt kontrollstyrelsen lämpligen kunna ske på så sätt, att varugruppen marsipan, mandelmassa och liknande massa utginge ur den vid förordningen om varuskatt fogade varuförteckningen, att i anm. 1 i denna förteckning såsom skattefri vara angåves s. k. fastlagsmassa och att anm. 2 i förteckningen upphävdes.

Sveriges marzipanfabrikers förening har i sin skrift den 4 september 1949 anfört följande.

På grund av att sockerransoneringen upphört ha möjligheter öppnats för näringsidkare att själva till en betydligt lägre kostnad framställa sin mandelmassa och bakmassa, eftersom de genom obegränsad tillgång på socker härigenom slippa från den 60 procentiga varuskatten för de konditorivaror såsom tårter och bakelser m. m., vilka ej äro varubeskattade, men till vilka mandelmassa och bakmassa erfordras som ingående beståndsdelar. Försvinner icke den 60 procentiga varuskatten på våra produkter, mandelmassa och bakmassa, kommer hela den rationalisering, som våra industrier åstadkommit under mer än ett decennium, att helt spolieras, och tillverkningen kommer att återföras till den hantverksmässiga och mera kostnadskrävande arbetsmetod, som fanns innan våra fabriker existerade.

Även om man på vissa håll vill påstå, att våra produkter sammanhånga med en färdigprodukt av lyxvara, vilja vi på det kraftigaste understryka, att sötvaror av detta slag av tongivande medicinska auktoriteter anses som för folkhälsan nyttiga och att dessa sötvaror under det sistförflutna världskriget varit en av de viktigaste faktorerna för att förhindra uppkomsten av bristsjukdomar. De färdiga, för konsumenterna avsedda bakverken hava även utnyttjats till allra största delen av dem inom den svenska allmänheten, som icke i form av större representationsmiddagar o. d. haft möjligheter att anordna festliga tillställningar, utan på grund av mindre ekonomiska tillgångar måst inskränka sig till s. k. vanliga kaffekalas. Det vore väl därför rimligt, att allt göres för att denna stora del av svenska folket icke belastades av en varuskatt eller på grund av dennas kvarhållande av fördyrande tillverkning av de konsumtionsvaror, som härvid komma i fråga.

Vi våga påstå, att därest den 60 procentiga varuskatten icke bortfaller omedelbart, är vår industri lamslagen, och att våra företag bliva ruinerade.

Sveriges marzipanfabrikers förening har i sin den 12 september 1949 dagtecknade skrift vidare anfört.

Den förskjutning av mandelmassetillverkningen från industrien till hantverket, som ägt rum — och som möjliggöres ännu mera därigenom att sockerransoneringen upphävts — har redan förorsakat arbetslöshet hos industrien. Denna drabbar specialiserade, i allmänhet äldre arbetare, vilka det är svårt att omskola till annan sysselsättning. Den härigenom frigjorda arbetskraften torde ej alls kunna påräkna att bli omhändertagen av de hantverksmässiga rörelserna, enär mandelmassetillverkningen inom dessa utgör en mycket ringa del av verksamheten och inte tillåter specialanställningar för ändamålet. Om varuskatten på obearbetad mandelmasa bibehölls, skulle detta utgöra ett incitament till återgång från en redan påbörjad rationaliseringsprocess, i det att industriens dyrbara maskinpark skulle bli delvis utnyttjad, medan hantverkarna animerades till nyinköp av maskinell utrustning.

I enlighet härmed hemställde föreningen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att genomföra en sådan ändring i varubeskattningen, att marsipan, mandelmasa och liknande massa (inklusive s. k. fastlagsmasa) beskattades endast i bearbetat skick. Beträffande tidpunkten för beskattningens ändring vore det enligt föreningen synnerligen angeläget, att denna ägde rum så snart som möjligt. Innebördens av ett uppskov till nästa budgetår skulle vara, att konditorerna och bagarna lockades att köpa maskiner, som senare skulle bli överflödiga.

Jämväl *Sveriges konditor-förening* och *Sveriges bageriidkareförening* ha i sin till finansdepartementet ingivna skrift hemställt om sådan ändring i förordningen om varuskatt att marsipan, mandelmasa och liknande massa (inklusive s. k. fastlagsmasa) komme att beskattas endast i bearbetat skick.

Svenska konditorföreningen, som understrukit att skatten å den obearbetade mandelmassan vore orättvis, har yrkat att denna beskattning måtte slopas snarast möjligt.

Departementschefen. Såsom framgår av den lämnade redogörelsen skall varuskatt erläggas för marsipan, mandelmasa och liknande massa med 60 procent av beskattningsvärdet, dock att skattskyldighet icke föreligger för sådan marsipan, mandelmasa eller liknande massa, som av *tillverkaren* användes för framställning av icke skattepliktiga varor t. ex. tårter och bakverk.

Denna utformning av beskattningen har medfört en viss ojämnhet i tillämpningen. Sålunda är marsipan, mandelmasa eller liknande massa som tillverkas i bageri eller konditori för användning vid företagets egen tillverkning av bakverk skattefri, under det att skattskyldighet föreligger om företaget inköper den för bakverken erforderliga massan från annan tillverkare.

Denna ojämnhet i beskattningen har icke medfört några allvarligare olägenheter så länge ransoneringarna av mandel och framför allt av socker bestått. Dessa ransoneringar ha nämligen i stor utsträckning hindrat företag inom bageri- och konditoribranschen att övergå till att själva tillverka erforderliga kvantiteter marsipan, mandelmasa och liknande massa.

Sedan sockerransoneringen numera — från och med den 1 september 1949 — upphört har beskattningsfrågan kommit i ett annat läge. Man måste nämligen utgå från att de företag inom bageri- och konditoribranschen, vilka hittills täckt sina behov av marsipan, mandelmassa och liknande massa genom inköp från marsipanfabrikerna, i stället komma att utnyttja möjligheterna att genom egen tillverkning skaffa sig skattefria varor. Enligt vad som upplysts har också den skattepliktiga försäljningen av marsipan och mandelmassa redan i början av september 1949 nedgått högst avsevärt. Om skattelagstiftningen icke ändras, skulle följderna alltså bli att den fabriksmässigt bedrivna tillverkningen av marsipan och mandelmassa icke längre kunde hävda sig i konkurrensen; genom en dylik strukturförändring inom näringen i fråga skulle skatteintäkterna komma att — trots oförändrad lagstiftning — nedgå med ett ungefär lika stort belopp som det, varmed skatteintäkterna skulle minska i händelse av en författningsändring.

Med hänsyn härtill torde frågan om beskattningen av marsipan, mandelmassa och liknande massa nu böra upptagas till förnyat övervägande. Jag vill i detta sammanhang även erinra om att, då Kungl. Maj:t och riksdagen vid tidigare tillfälle haft att taga ståndpunkt till frågan om beskattningen av dessa varor, det förutsatts att en omprövning av beskattningsreglerna skulle ske så snart sockerransoneringen upphävts.

I fråga om principerna för en eventuell omläggning av varubeskattningen på detta område har kontrollstyrelsen föreslagit, att beskattningsområdet skulle begränsas i enlighet med ett av varubeskattningskommittén på sin tid diskuterat förslag. Detta förslag innebär, att marsipan, mandelmassa och liknande massa skola helt undantagas från varuskatt, då de försäljas såsom halvfabrikat, och att jämväl s. k. fastlagsmassa skall vara undantagen från beskattningen, medan varuskatt alltså skall utgå för sådana sötsaker, som innehålla marsipan, mandelmassa eller liknande massa och som framställas i utformade figurer, stänger eller stycken.

Det av kontrollstyrelsen sålunda förordade förslaget till inskränkning i beskattningsområdet synes lämpligt ur såväl sakliga som tekniska synpunkter. I enlighet härmed förordar jag, att förslaget genomföres. De särskilda tillämpningsföreskrifter, som kunna bli erforderliga i anledning av omläggningen av beskattningen, torde böra utfärdas av kontrollstyrelsen i egenskap av beskattningsmyndighet.

För undvikande av, å ena sidan, arbetsnedläggelse vid marsipanfabrikerna och, å andra sidan, onödiga materielanskaffningar vid bagerierna och konditorierna hade den nu förordade författningsändringen bort träda i kraft redan den 1 oktober 1949. Detta hade förutsatt att proposition i ämnet framlagts redan vid höstsessionen 1949. Med hänsyn till frågans natur och på grund av de nya bestämmelserna i § 54 riksdagsordningen har detta emellertid icke ansetts böra komma i fråga. Då proposition i ämnet sålunda icke framlägges förrän vid 1950 års riksdag, torde författningsändringen icke kunna träda i kraft förrän tidigast den 1 februari 1950.

I syfte att undvika de nyssangivna, allvarliga olägenheterna av ett uppskov med författningsändringens ikraftträdande lät min företrädare i ämbetet i början av oktober 1949 underrätta vederbörande myndigheter och organisationer om att förslag komme att framläggas för riksdagen om upphävande av skatten å mandelmassa. I enlighet härmed upphörde tillverkarna att debitera sina kunder varuskatt å mandelmassa för tiden efter utgången av september 1949. Då författningsändringen, därest den godtages av riksdagen, enligt vad nyss sagts icke kan träda i kraft förrän den 1 februari 1950, torde i vad angår tiden dessförinnan tillverkarnas berättigade intressen böra tillgodoses i annan ordning. Det synes därvid rimligt att, i den mån tillverkare visar att han icke uttagit varuskatt för leveranser av halvfabrikat som skett efter den 30 september 1949, han befrias från skyldighet att inleverera därå författningsenligt belöpande skatt. Det torde vara lämpligt att dylik befrielse meddelas av Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts förordnande av kontrollstyrelsen. Riksdagens bemyndigande härtill torde böra utverkas.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

dels antaga ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till *förordning angående ändring i förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt,*

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer att efter därom gjord ansökan medgiva tillverkare av marsipan, mandelmassa eller liknande massa befrielse från skyldigheten att utgiva varuskatt för sådana varor, som i form av halvfabrikat levererats under tiden den 1 oktober 1949—den 31 januari 1950.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Patric Kalling.